

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/27275,Konferencja-naukowa-Komunisty-w-miedzywojennej-Warszawie-Warszawa-4-grudnia-2012.html>
01.03.2026, 14:50

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „Komuniści w międzywojennej Warszawie” – Warszawa, 4 grudnia 2012

04.12.2012

4 grudnia 2012 r. w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” przy ul. Marszałkowskiej 21/25 w Warszawie odbyła się konferencja naukowa „Komuniści w międzywojennej Warszawie”, przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie.

Jej celem było ukazanie genezy powstania i ewolucji ruchu komunistycznego w Warszawie, ale na szerszym – ogólnopolskim tle.

Spotkanie otworzył prof. dr hab. Jerzy Eisler (dyrektor warszawskiego Oddziału IPN). Konferencja składała się z czterech części (prowadzonych przez dr. Tomasza Łabuszewskiego i dr. Kazimierza Krajewskiego z warszawskiego OBEP IPN), w ramach których wygłoszonych zostało łącznie siedemnaście referatów.

Omawiana na sesji tematyka od dwudziestu lat prawie w ogóle nie była podejmowana przez naukowców. Podczas sympozjum historycy powoływali się na przeprowadzone przez siebie nowe badania, często z wykorzystaniem nieznanych wcześniej materiałów. Natomiast tam, gdzie odwoływali się do badań sprzed kilku dekad, poddawali je nowej interpretacji. W wystąpieniach szeroko omówiono różne aspekty powstania, działalności i skutków istnienia KPP. Poruszono m.in. zagadnienia: Policja Państwowa a komuniści, wywiad sowiecki a komuniści, struktury partii w stolicy, stosunki między socjalistami a komunistami, także między prawicą a komunistami, reakcja na wybuch wojny niemiecko-sowieckiej w 1941 roku itd.

Wśród prelegentów znaleźli się: dr Adam Miodowski („Rewolucja październikowa wobec Polaków w Rosji i reakcje na nią lewicy wychodźczej (listopad 1917 – listopad 1918)”), prof. Krystyna Trembicka („Środowisko komunistów wobec odzyskania niepodległości przez Polskę i wojny polsko-bolszewickiej”), dr Elżbieta Kowalczyk („Struktury warszawskiej KPP”), Maciej Przybyliński („Elity warszawskiej KPP”), dr Eryk Krasucki („W drodze między Warszawą a Moskwą. Typowy życiorys przedwojennego komunisty na przykładzie losów Mirosława Zdziarskiego”), dr Mirosław Szumiło („Komunistyczny Związek Młodzieży w międzywojennej Warszawie”), Robert Spałek („Działalność Centralnego Wydziału Wojskowego i Wydziału Wojskowego przy Komitecie Warszawskim KPP – zarys problemu”), dr Franciszek Dąbrowski, który odczytał referat dr. Mariusza Żuławnika („Zamach na Cytadelę – czyli działalność jacejek komunistycznych w Wojsku Polskim na terenie Warszawy”), prof. Robert Litwiński („Działania Policji Państwowej w odniesieniu do ruchu komunistycznego w Warszawie”), prof. Zbigniew Zaporowski („Legalna działalność nielegalnej KPP w Warszawie”), prof. Albin Głowacki referatem prof. Wojciecha Materskiego („Wymiana więźniów politycznych pomiędzy II Rzeczpospolitą a Sowietami w okresie międzywojennym – kontekst warszawski”), dr Konrad Rokicki („Wpływy

komunistyczne w warszawskim środowisku literackim”), prof. Andrzej Chojnowski („Wpływy komunistyczne w środowisku akademickim Uniwersytetu Warszawskiego”), dr Karol Sacewicz („Wojna na lewicy – pierwsze starcie. Walka o hegemonię w warszawskich Radach Delegatów Robotniczych pomiędzy KPRP a PPS 1918-1919”), dr Wojciech Muszyński (Relacje między KPP a polską prawicą w międzywojennej Warszawie), dr Ewa Pogonowska („Stosunki w Sowietach” w satyrycznym świadectwie „Muchy” i „Cyrulika Warszawskiego”) oraz prof. Albin Głowacki („Komuniści w obliczu nowej rzeczywistości (agresja hitlerowska i sowiecka na Polskę”).

IPN Oddział w Warszawie wyda publikację, w której znajdą się referaty wymienionych historyków.

Patronat medialny nad konferencją objęły: Informacyjna Agencja Radiowa, TVP Historia, miesięcznik „Uważam Rze Historia”, magazyn „Stolica”, portal Historycy.pl, portal MMWARSZAWA.pl.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

KOMUNISCI
w międzywojennej
WARSZAWIE

konferencja naukowa
4 grudnia 2012 r.

PATRONAT MEDIALNY:

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN
w Warszawie
zaprasza do
CENTRUM EDUKACYJNEGO IPN im. Janusza Kurtyki
„PRZYSTANEK HISTORIA”
ul. Marszałkowska 21/25, Warszawa

INSTITUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Pliki do pobrania

[Program konferencji \(pdf, 642.6 KB\)](#)